

Крижановська Т. В., Клецька Т. С., Семененко Т. М. Анімація обчислювальних експериментів в EXCEL.....	191
Лагодзінський О. Є. Доведення теореми Піфагора через подібність трикутників	193
Маловичко Т. В. О недостатках тестовой системы оценивания.....	196
Маловичко Т. В. О пользе коллоквиума для физико-математических специальностей вузов	198
Маляр О. В. Чудові властивості логарифмічної спіралі.....	200
Назиев А. Х. Что такое корни квадратного трёхчлена?	205
Налева Г. В., Литвин О. В. Формування професійної компетентності магістрів морського профілю при навчанні математичному моделюванню	210
Орлова Н. Д., Петропавловська Г. О. Білінгвальні прийоми при навчанні іноземців вищій математиці.....	214
Острійчук К. Р. Найвизначніші доведення теореми Піфагора.....	217
Парчук М. І. Використання парадоксів теорії ймовірностей в навчанні студентів фізичних спеціальностей.....	221
Пасічник І. В., Щербина І. В., Бас Т. П. Застосування математичних методів у професійній підготовці майбутнього фахівця ливарного виробництва.....	224
Поєдинок М. С. Упровадження математичної статистики до програм сільськогосподарських вищих навчальних закладів (перша половина ХХ ст.).....	288
Попова Л. С., Харитонова М. О. Особливості методики викладання вищої математики слабочуючим студентам	230
Репета В. К., Репета Л. А. Деякі нестандартні застосування комплексних чисел до розв'язання завдань з вищої математики	232
Ругалева І. Е. Чудо из Кумбаконама.....	235
Савонюк О. В. Метод аналогії як засіб організації внутрішньопредметних зв'язків у навчання математики у профільній старшій школі.....	239
Сдвижкова Е. А., Бугрим О. В. Использование некоторых педагогических технологий в курсе высшей математики.....	243
Сівков О., Гайдей В. Яків Чепіга як автор підручників з математики (за матеріалами фондів Педагогічного музею України).....	246
Соколенко Л. О. Роль курсу за вибором «Деякі питання шкільного курсу математики з точки зору вищої» у професійній підготовці вчителя.....	249
Сушко О. С. Пропедевтика вивчення фінансової математики в шкільному курсі математики.....	253
Хамедова Н. А. От евклидовой геометрии до топологии	257
Чуйко С. М., Білоусова К. К., Яблочанська Е. Є. Видатний популяризатор фізики на Донеччині Борис Тадейович Єрицпохов.....	260
Шинковська І. Л., Засць І. П. Організація самостійної роботи з вищої математики для іноземних студентів технічних спеціальностей.....	262
Юринок В. И., Яцкевич Т. С., Раевская Л. А. Организация самостоятельной работы студента по математике и модульно-рейтинговая система оценки знаний.....	264

Сівков О., Гайдей В. Яків Чепіга як автор підручників з математики (за матеріалами фондів Педагогічного музею України) / О. Сівков, В. Гайдей // Шістнадцята міжнародна наукова конференція імені академіка Михайла Кравчука (14-15 травня). - К.: НТУУ «КПІ», 2015 - С. 246-248.

Яків Чепіга як автор підручників з математики (за матеріалами фондів Педагогічного музею України)

Видатний діяч української педагогіки Яків Феофанович Чепіга (1875-1938) відомий як викладач, автор праць з питань виховання, букварів, підручників. Педагогічний музей України готує віртуальну виставку, присвячену ювілею цієї людини.

Розглянемо кілька складених ним навчальних посібників з математики, що зберігаються у фондах Педагогічного музею.

В 1923 році в Києві в Державному видавництві України вийшов «Задачник для початкового навчання. Рік перший». Він відкривається розділом під назвою «Один, багато, нічого». В цьому розділі чимало пропозицій, запитань. Дитина привчається мати справу з числами. «Скільки ніжок у стола? Скільки кутків в класній кімнаті? скільки стін? Скільки ніг у людини? а в корови? у коня? у собаки? в курки?» [1, с. 8]. Автор намагається розвивати у дитини абстрактне мислення. Розділ насичений дрібними ілюстраціями з коментарями: 3 миші, 4 кухлі. За прикладами відчувається, що посібник розрахований на дитину, що близька до природи, сільського господарства. В ньому є загадки з математичними мотивами. «Два брата через гору живуть і ніколи один до одного в гості не ходять» (Очі)» [1, с. 6]. Зустрічаються тексти пісень, в яких вказується кількість предметів.

Посадила стара мати
Три ясені в полі,
А невістка посадила
Високу тополю.

Три явори посадила
Сестра при долині,
А дівчина заручена
Червону малину [1, с. 8].

Чим далі ми просуваємось, тим більш складними стають завдання. Дитині пропонується умножити, поділити. Завершується задачник таблицями множення, ділення, швидкою лічбою.

До того ж 1923 року відноситься «Задачник для початкового навчання. Рік другий». Його перший розділ – «Додавання й віднімання (Без переходу за десятку)». Підручник містить математичні завдання з прикладами з торгівлі,

господарства. «Візник купив у одного хазяїна 20 пудів вівса, а в другого 6 пудів. Скільки пудів вівса купив він у обох хазяїв?» [2, с. 4]. Ілюстрацій в задачнику немає. Перша його частина без назви, а друга називається «Відділ практичних задач на всі дії. Господарство».

В 1923 році вийшов з друку «Задачник для початкового навчання в трудових школах. Рік третій». Він починається «Повторними вправами з числами до тисячі (сотнями й десятками)» і завершується «Задачами практичними», до яких входять «Господарство», «Худоба», «Поле, луки, ліс», «Діаграми». Деякі задачі відображають інтерес до політичного життя, змін в країні. «7 листопаду 1917 року влада перейшла до рук пролетаріату. Це сталося в жовтні місяці по старому стилю, от чому ця подія називається *жовтневою революцією*».

Полічіть, скільки пройшло часу від 7 листопаду 1917 року до того дня, коли ви прочитали цю задачу?» [3, с. 68].

1927 рік – дата виходу книги «Життя та числа. Задачник за комплексами. Рік третій». Яків Чепіга видав кілька посібників зі схожими назвами. В 1928 році в Харкові вийшла його книга болгарською мовою «Живота и числата». Цей підручник має три розділи: «Перший триместр», «Другий триместр», «Третій триместр». В ньому відображені потреба в математичних знаннях у господарстві, на виробництві, увага до політичних подій, свят: деякі глави називаються «Жовтневі свята», «Дні пам'яті Шевченка та Лютнева революція», «День Ілліча». Книга оздоблена небагатьма дрібними ілюстраціями.

До того ж періоду відноситься «Методика усної лічби та вправи у перших групах семирічки» (серія «Робітна бібліотека вчителя»).

Короткий аналіз цих видань, доступних для зацікавленого дослідника, дає нам загальне уявлення про діяльність Якова Чепіги як автора підручників з математики.

Використані джерела

1. Чепіга Я. Задачник для початкового навчання. Рік перший /Я. Чепіга// Київ: Державне видавництво України, 1923. – 80 с.
2. Чепіга Я. Задачник для початкового навчання. Рік другий /Я. Чепіга// Київ: Державне видавництво України, 1923. – 72 с.
3. Чепіга Я. Задачник для початкового навчання в трудових школах. Рік третій /Я. Чепіга// Київ: Державне видавництво України, 1923. – 99 с.
4. Чепіга Я. Життя та числа. Задачник за комплексами. Рік третій /Я. Чепіга// Харків: Державне видавництво України, 1927. – 97 с.
5. Чепіга Я. Методика усної лічби та вправи у перших групах семирічки /Я. Чепіга// К.: Радянська школа, (1930 р.?) – 19 с.

Бібліографія

Чепіга Я. Задачник для початкових народних шкіл /Я. Чепіга// Київ, Відень: Видавництво «Українська школа», 1918. – 65 с.

Чепіга Я. Задачник для початкового навчання. Рік перший /Я. Чепіга// К.: Державне видавництво України, 1923. – 80 с.

Чепіга Я. Задачник для початкового навчання. Рік другий /Я. Чепіга// К.: Державне видавництво України, 1923. – 72 с.

Чепіга Я. Задачник для початкового навчання в трудових школах. Рік третій /Я. Чепіга// К.: Державне видавництво України, 1923. – 99 с.

Чепіга Я. Задачник для трудових шкіл. I-й концентр /Я. Чепіга// К.: Державне видавництво України, 1924. – 88 с.

Чепіга Я. Життя та числа. Задачник за комплексами. Рік третій /Я. Чепіга// Харків: Державне видавництво України, 1927. – 97 с.

Чепіга Я. Живота и числата. Задачник по комплексната система. Четверта година /Я. Чепига// Харков: Центрвидав, 1928. – 86 с.

Чепига Я. Жизнь и числа. Задачник по комплексам. Год четвертый /Я. Чепига// К.: Государственное издательство Украины, 1929. – 112 с.

Чепіга Я. Методичні уваги до «робочої» книжки з математики /Я. Чепіга// Харків: Радянська школа, 1931. – 56 с.

Чепіга Я. Методика роботи з підручником математики. I рік навчання. Методлист /Я. Чепіга// Харків: Радянська школа, 1932. – 32 с.

Чепіга Я. Методика усної лічби та вправи у перших групах семирічки /Я. Чепіга// К.: Радянська школа, (1930 р.?) – 19 с.